

847.255(46.71)

SINDICAT CATÓLIC AGRÍCOLA
DE
ORDAL (Subirats)

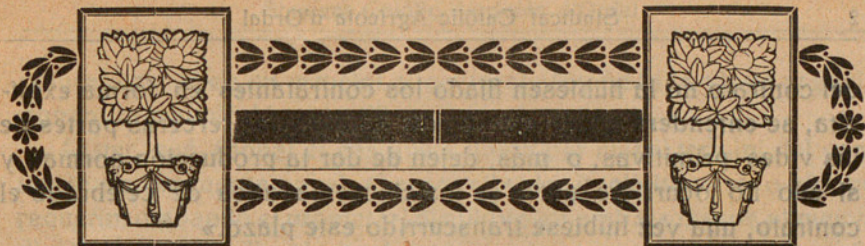
CONSIDERACIONS

al avant-projecte de Llei que
per a regular el contracte de

“RABASSA MORTA”

ha formulat l'INSTITUT AGRÍCOLA
:: CATALÀ DE SANT ISIDRE ::

GRÁFICS VARIAS. -S. SADURNÍ DE NOYA

CONSIDERACIONS

al avant - projecte de Llei que
per a regular el contracte de

“Rabassa Morta”

ha formulat l'INSTITUT AGRÍCOLA
:: CATALÁ DE SANT ISIDRE ::

R. 9. 119

DE molt mérit es l'estudi que sobre la institució de la *Rabassa morta a Catalunya* ha fet l'Institut Agrícola Catalá de Sant Isidre, el qual donarà a conèixer a n'els que no la viuen la esmentada institució, tant profitosa, i que tants beneficis ha reportat a extenses comarques catalanes.

Amb tot, aquest modest Sindicat Católic Agrícola d'Ordal, gosa a fer uns quants i senzills advertiments a tres dels articles del avant-projecte de Llei que per a regular el contracte de *Rabassa morta*, i altres de semblants, ha concebut l'anomenat Institut Agrícola Catalá de Sant Isidre, quins advertiments es publiquen per a que'ls tinguin presents, propietaris i parcers al formalitzar els contractes, i per si acás l'Institut de Reformes Socials (a qui va dirigit l'avant-projecte de que parlém) els creu del cas atèndrer abans de redactar el projecte de Llei definitiu que's projectava presentar a les Corts espanyoles.

Diuen així els articles de referencia: «Art. 10. Si la duración

del contrato no la hubiesen fijado los contratantes en forma explícita, se entenderá aquél extinguido cuando dos terceras partes de las vides primitivas, o más, dejen de dar la producción normal, y si ello no ocurriere antes de los cincuenta años de celebrado el contrato, una vez hubiese transcurrido este plazo.»

«Art. 11. Llegado el término del contrato, por cualquiera de las causas señaladas, si el dueño del terreno no requiriese de abandono al cultivador, por lo menos seis meses antes de la época de la vendimia, se entenderá prorrogado por un año más, y así sucesivamente, de año en año, en tanto no mediare dicho aviso.»

«Art. 13. En cualquier tiempo en que fuese requerido de abandono el cultivador, por estar ya extinguido el contrato, si más de dos terceras partes del total viñedo estuvieren en buen estado de producción, tendrá derecho dicho cultivador a una indemnización equivalente a una parte alicuota del valor de todas las vides existentes, igual a la de frutos que le correspondía en virtud del contrato inicial. Etc., etc.»

Segons la nostra pobre opinió i tota vegada que mirem la cosa de la banda del parcer o rabassaire, trovem que fora més just el contracte de rabassa, si, de no fixar-se explícitament el termini del mateix, es considerés vàlid i tingués durada mentres tant, ^{encara} que s'ia plantant i replantant, la vinya donés la producció normal, i així tindriem aplicat a la vinya de ceps americans aquell contracte de la vinya antiga quina clàusula de termini de contracte era aquella clàssica i al enséms gràfica expressió que deia: «en colgats i capficats mentres duri la vinya.» Així desapareix la primera part odiosa del article 10, que diu que s'entendrà extingit el contracte quan dues terceres parts dels ceps primitius deixin de donar la producció normal, de quines paraules si s'en dona compte a temps el rabasser queda sense energies i sense carinyo per a replantar i fer productiva la terra, i, si no s'en dona compte abans, es trovará sorpresa sa bona fé, i tal volta fora de la vinya sense pensar-s'ho, éssent així que amb gran carinyo l'havia replantat amb ses suors.

Examinant la segona part, també odiosa, del mateix article, preguntem: ¿per qué si la producció de la vinya continúa éssent la normal el termini del contracte ha d'ésser al cap de cinquanta anys d'haver-se efectuat? Sens dupte que després de cinquanta anys haurán canviat o desaparegut moltes circumstancies, i que fins les persones mateixes que contractaren haurán tal volta sigut substituïdes per altres, però aixó ¿qué té que véurer per a que pugui anar-se cultivant en la mateixa forma i recollir els fruits talment

com abans, si en un principi el contracte fou just i la vinya segueix donant la producció normal?

I ¿per qué (donat el cas que's tingui per just el termini del contracte als cinquanta anys) al renovellar-lo implícitament, o s'ha, no requerint d'abandó el propietari al cultivador amb sis mesos al menys d'anticipació, ha d'enténdrer's prorrogat per un sol any, i després per un altre, i així de un a un, com vol l'article 11, i no s'ha de enténdrer que s'allarga per cinquanta anys més, i així de cinquanta en cinquanta? El fet de no requerir d'abandó serà gairebé sempre degut a que'l propietari es dona compte de que el parcer té la vinya en plena o bona producció i per lo tant no hi ha perque no cedir-li per temps indefinit la vinya que amb tant de goig cultiva, o s'ha mentres éll o els seus descendents cultivin amb igual afany i interés la vinya, i aquesta continui donant la deguda producció.

I no cal que diguin que l'article 13 subsana, amb la indemnització que ofereix, el defecte dels anteriorment comentats per quant no soluciona un problema difícil que les més de les vegades es plantejarà al cultivador requerit d'abandonar la vinya.

Es dona, amb relativa freqüència, el cas de que un xicot fill de pagesos honrats, amb el consentiment de la família, s'en va als quinze anys a servir de mosso en alguna casa principal de pagesia, i en dita forma treballa per espai d'uns deu anys, durant els quals, en virtut de les seves economies ha lograt estalviar un petit capital guanyat amb les seves suades, i s'ha comprat amb ell una rabassa, i a prop d'ella s'hi ha fet una caseta senzilla però prou gran per a instal·lar-se en família; contrau matrimoni, Deu li dona fills, els inclina a l'art del pagés, els especialitza en el conreu de la vinya, els fa agafar estimació a aquella rabassa que ha sigut la vida de la família..., però... arriba a vell, compleix els setanta cinc anys i com que ha arribat el plaç dels cinquanta que se senyalen com a termini del contracte de rabassa, ve el propietari i li diu: «Au, vesten de la vinya, des de avui queda ben meva i puc donar-la a manar a qui'm plàcia, pren el valor que't correspon i arréglat com puguis.» Aquest home vell, i amb fills gairebé vells també, queda sense la vinya que tant estimava i que per a res del món hauria cedit a ningú, que havia sigut i podia ésser en avant el pá de la seva família, queda sense el lligam de la casa amb la rabassa, i la casa ja no li serveix per a habitar-la, puix té de buscar feina en altra banda, veient-se precisat tal volta a abandonar el poble que tant estimava, potser fins i tot a canviar d'ofici..., coses totes elles d'un valor superior i que no poden ésser pagades en diners.

Es precis, doncs, reflexionar sobre aquest particular. Lo que ha motivat l'actual malestar entre els treballadors del camp a Catalunya i serà motiu de conflictes en els contractes de rabassa es, no'n duptem, la falta de justícia i caritat en els contractants. El parcer, per exemple, acudirà en deguda forma al propietari demanant millores en els pactes per haver canviat notablement els preus dels adobs i demés, i ordinariament no trobarà en el propietari al pare que proveeix i es cuida del benestar dels seus subordinats, en lloc de trobar un bon cor, no troba sinó ambicions injustes, afany de guanyar, i al veurer oblidats del propietari els manaments que Deu ens va donar, al veurer que no aima a Deu, i que no estima al pròxim com a si mateix, abans que s'ha constituït en adorador del ídol fantàstic del plaer, i que en tots els seus actes s'hi reflexa l'egoisme que'ls impera, ¿quina estranyesa trovareu si l'inferior, si l'obrer, també oblida els seus deurers envers Deu i envers el pròxim, particularment envers el seu amo?

Ah! si els propietaris haguessin tractat als seus parcers o rabassaires considerant-los germans, fills d'un mateix Pare, que es Deu, i els haguessin aïmat en conseqüència com a si mateixos s'aimen, com ens mana la Llei divina..., no, no haurien jamai pogut agitar a la massa de treballadors del camp aquests enganyadors del poble que'ls fan veurer que s'interessen per son benestar i per el previndre de ses families. ¿Cóm volen els rics que s'els fingui respecte i els hi siguin respectats llurs interessos, si ells (amb algunes honroses excepcions) no respecten a Deu? El poble está famolenc d'actes d'amor, per aixó segueix als agitadors que'ls hi brinden un amor que, degut a l'ignorancia i bona fé provervials dels humils, no veuen que és fals i que no és altra cosa que egoisme i afany d'enlairar-se.

Agermani's la justícia amb la caritat (virtuts que no s'exclouen mútuament sino que es perfeccionen) entre propietaris i pagesos i guanyarán uns i altres i regnarà el benestar en el camp, recobrant altra volta aquella placidesa de quan els ajuntava a uns i altres la religió de Jesucrist.

No som partidaris d'una injusta expropiació forçosa de les terres en favor dels rabassers després de tants o quants anys de conrear-les; no volem pas restringir el dret de propietat llegítimament adquirit, pero tampoc trovem justa la facultat que's dona al propietari de poder llençar, sense com va ni com costa, al parcer fora de la terra que conreua amb tal que aquesta dongui al propietari el producte corresponent.

Nosaltres entenem que entre el propietari que dona terres a manar i el pagés que les accepta per a conrear-les s'estableix un contracte que be podriem anomenar societat o companyia per a explotar un negoci. L'un posa la terra, la planta i la plantació, o be la terra i la planta, o be solsament la planta; i l'altre hi posa o solsament el treball d'explotació, o be la plantació i el treball, o tal volta planta, plantació i treball. Per lo tant obrant un i altre amb justícia, cristianament, ha de percebre cadascú lo que sia de raó segons el capital o treball aportat al negoci de l'explotació de la terra.

Heus-aquí un estudi gràfic i comparatiu de diversos contractes de rabassa que podrien aplicar-se als contractes existents i que en endevant es fessin entre nostres propietaris i rabassaires a Cataunya, canviant en cada cas particular lo que sia convenient segons les circumstancies.

Posem únicament deu fórmules de contracte per a que's vegi quina ha d'ésser la partició dels fruits segons sia lo que les parts contractants hagin aportat a l'explotació de la vinya.

ADVERTIMENTS:

A) La terra de secá considerada de primera o segona qualitat i d'una capacitat de nou mil a deu mil ceps, avui té el valor d'uns 650 a 1.200 duros. Dita porció de terra dona ocupació a un bracer tot l'any. Considerem, dons, que tingui el máxim valor de 1.200 duros, que al interés del 5% serà el de 60 duros anyals.

B) La plantació en dita classe de terra costa uns 300 duros que al interés del 5% serà el de 15 duros anyals.

C) La planta costa a 4 duros el miler, o sia el total 40 duros, que al 5% d'interés, serà el de 2 duros anyals.

D) El treball del rabasser de tot l'any al jornal de 4 pessetes (no pod viurer pas amb menys una familia) serà un total de 292 duros anyals.

Les quantitats esmentades i les demás que's posarán son les aproximades i es posen per a major claretat i amb el fi de que lluxi l'exactitut, però en cada cas concret haurán de posar-se les veritables i treurer el resultat, del modo que's fa en el següent quadre:

La pau de Cristo sia amb nosaltres

(Els comptes están fets per duros)

1.^a

	A	B	C						D				
	Interés del valor de la terra	Interés del valor de la plantació	Interés del valor de la planta	Contribució	Adobs de tota mena	Sofre	Sulfat	Gastos de collita	Valor dels jornals del parcer	Gastos de cada hù	Gastos dels dos	Quantitat total de collita	Total a cada hù
El propietari hi posa	60 d.	15 d.	2 d.	3 d.			8 d.			88 d.	440 d.	145	Càrregues 29
El parcer hi posa					9 d.	15 d.	7 d.	29 d.	292 d.	352 d.			Càrregues 116

Tal com està fet, resulta al quint, o sia de cada 5 parts una pel propietari

2.^a

El propietari hi posa	60 d.	15 d.	2 d.	3 d.						80 d.	440 d.	143	Càrregues 26
El parcer hi posa					9 d.	15 d.	15 d.	29 d.	292 d.	360 d.			Càrregues 117

Surt d'onze parts dues pel propietari, o sia de cada cinc i mitga una pel propietari

3.^a

El propietari hi posa	60 d.		2 d.	3 d.			8 d.			73 d.	438 d.	147	Càrregues 24 1/2
El parcer hi posa		15 d.			6 d.	15 d.	8 d.	29 d.	292 d.	365 d.			Càrregues 122 1/2

Surt a la sisena, o sia de cada sis parts una per el propietari

4.^a

El propietari hi posa	60 d.			3 d.						63 d.	441 d.	147	Càrregues 21
El parcer hi posa		15 d.	2 d.		9 d.	15 d.	16 d.	29 d.	292 d.	378 d.			Càrregues 126

Surt a la setena, o sia de cada set parts, una per el propietari

5.^a

El propietari hi posa	60 d.		2 d.	3 d.	7 d.		16 d.			88 d.	440 d.	145	Càrregues 29
El parcer hi posa		15 d.				16 d.		29 d.	292 d.	352 d.			Càrregues 116

Surt al quint, o sia de cada cinc parts, una per el propietari

6.^a

El propietari hi posa	60 d.		2 d.	3 d.	15 d.	4 d.	16 d.			100 d.	450 d.	144	Càrregues 32
El parcer hi posa		15 d.				14 d.		29 d.	292 d.	350 d.			Càrregues 112

Surt de cada nou parts, dues per el propietari

7.^a

El propietari hi posa	60 d.		2 d.	3 d.	17 d.	15 d.	15 d.			112 d.	448 d.	148	Càrregues 37
El parcer hi posa		15 d.						29 d.	292 d.	336 d.			Càrregues 111

Surt al quart, o sia de cada quatre parts, una per el propietari

8.^a

El propietari hi posa	60 d.	15 d.	2 d.	3 d.	35 d.	15 d.	16 d.			146 d.	438 d.	150	Càrregues 50
El parcer hi posa								292 d.	292 d.				Càrregues 100

Surt al terç, o sia de cada tres parts, una per el propietari

9.^a

El propietari hi posa	60 d.	15 d.	2 d.	3 d.	80 d.	15 d.	19 d.			194 d.	486 d.	165	Càrregues 66
El parcer hi posa								292 d.	292 d.				Càrregues 99

Surt de cada cinc parts, dues per el propietari

	A	B	C	87 d.	50 d.	52 d.	D	292 d.	584 d.	Càrregues
El propietari hi posa	120 d.	15 d.	2 d.	6 d.	87 d.	50 d.	52 d.	292 d.	584 d.	150
El parcer hi posa ..								292 d.		150
										300

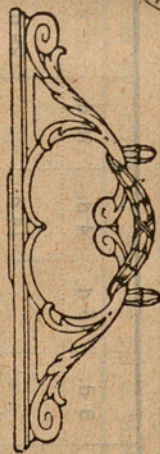
Surt a mitges, o sia de cada dues parts, una per el propietari

Notis be que en aquest últim contracte es dona un valor duplicat a la terra, contribució, sofres, sulfat, i que ademés el propietari hi posa 87 duros de adobs.

La pau de Cristo sia en nostres cors

Aquest senzill estudi del contracte de rabassa i ses diverses modalitats, vulga Deu que pugui donar llum a grans i petits per a que obrin tots amb justícia i raó, i si es així, es donarà per tot satisfet el Sindicat Agrícola d'Ordal.

LA JUNTA.

MEMORIAL ANEXO DEL AYUNTAMIENTO DE BARCELONA

RF. 6-53

347.255 (46.74)